

Jelena Šišinački*

Prikaz konferencije

“SHARING RESPONSABILITY FOR OUR REGION: REDEFINING THE PUBLIC INTEREST FOR TERRITORIAL DEVELOPMENT.”

(10th UNECE Conference on Urban
and Regional Research, Bratislava, 21.-23. V. 2006.)

Website: www.unece.org

U Bratislavi je od 21. do 23. svibnja 2006. godine održana deseta po redu konferencija o istraživanjima u području urbanog i regionalnog razvitka pod naslovom “*Sharing responsibility for our region: Redefining the public interest for territorial development*”.

Od godine 1968. *United Nations Economic Commission for Europe UNECE - Committee on Human Settlements* redovito organizira ovu Konferenciju, a ove je godine po prvi puta ta Konferencija organizirana u suradnji sa *Council of Europe - European Conference of Ministers Responsible for Spatial Planning (CEMAT)*. Domaćin Konferencije bilo je *Ministarstvo graditeljstva i regionalnog razvitka Republike Slovačke*.

U radu Konferencije sudjelovali su predstavnici dvadeset osam europskih zemalja, predstavnici Vijeća Europe, UNECE i nevladinih udruga (International Council of Woman-ICW, International Society of City and Regional Planners-ISOCARP, Housing and Urban Advisory Network-HUMAN, International Association Rurality-Environment-Development). Uz njih, konferenciji su nazočili istraživači i diskutanti kojih je zadatak bio komentirati individualna predstavljanja, pratiti diskusiju i na kraju prikazati smjernice budućega razvitka gradova i regija.

---

* Jelena Šišinački, dr. sc., asistentica u Ekonomskom institutu, Zagreb.

Konferenciji je prethodilo studentsko putovanje na kojem su se sudionici imali prilike upoznati s razvitkom slovačkih gradova Pezinok, Modra i Trnava.

Rad Konferencije bio je organiziran tako da su obrađivane dvije teme:

1. *Grad kao živi organizam i pokretač razvitka i*
2. *Kako policentričnost teritorijalnog razvitka može unaprijediti funkcionalnu integraciju?*

Grad kao živi organizam i pokretač razvitka

U današnje vrijeme više od 75% stanovništva Europske unije živi u urbanim područjima. Gradovi se smatraju pokretačima političke i ekonomske integracije u procesu globalizacije. Uvodničari Slawomir Gazel, Sotir Dharmo i Dusan Kostovsky, autori rada na osnovi kojega je vođena rasprava, identificirali su gradove kao promotore društvene i ekonomske kohezije. Glavnom preprekom u održivom razvitku gradova smatraju pojavu naglog razvijanja metropolitanskih područja, pri čemu se slabo naseljena predgrađa ubrzano razvijaju uz istovremeno postojanje problema funkcionalne povezanosti (engl. *urban sprawl*). U povijesti se Los Angeles smatra prvim primjerom takvog urbanoga razvitka ali danas taj pojam ima negativno značenje.

Dok su uvodničari širili problematiku upravljanja gradova na pitanja novih suvremenih pristupa planiranju uz naglasak na participaciju, partnerstvo među gradovima, profesionalno upravljanje gradovima i slično, prikazi koji su slijedili vratili su diskusiju korak unatrag. Naime, u nastavku je prikazan urbani razvitak Slovačke, Turske, Armenije, Albanije, Azerbejdžana i Moldavije, zemalja koje su prošle sličan razvojni put u povijesti, koje su danas suočene s monocentričnim razvitkom zemlje (što je slučaj i s Hrvatskom) i u kojima tek slijede procesi koje sa sobom nosi urbanizacija.

Kako policentričnost teritorijalnog razvitka može unaprijediti funkcionalnu integraciju?

Europska je unija jedna od najvećih i ekonomski najsnažnijih regija u svijetu. Istovremeno se, sagledajući teritorijalni ustroj Europske unije, može zaključiti da se radi o području koje je ozbiljno suočeno s neravnomjernim razvitkom. Europska unija čini znatne napore za objedinjivanje različitih nacionalnih politika i tradicija planiranja i upravljanja regionalnim razvitkom. Radi uravnoteženoga

regionalnoga razvitka politika Europske unije bila je usredotočena na pružanje financijske pomoći slabije razvijenim i perifernim regijama. Budući da takva vrsta politike nije postigla očekivane rezultate godine od 1999. uravnoteženi se regionalni razvitak nastoji postići politikom policentričnoga razvitka.

Precizno značenje pojma "policentričnost" do dana današnjega nije razjašnjeno. Karel Maier, Joao Mourato i Judith Ryser, kao uvodničari u temu, naglašavaju da za urbane planere to znači alat za strateško planiranje; za ekonomiste - oblik urbane strukture i rasta; za Europsku uniju - koncept kojim se promovira društveno-ekonomski cilj, a za nevladin sektor - sinonim modernoga života.

Nepostojanje precizne definicije pojma "policentričnost" omogućuje svojevrsnu slobodu u kreiranju regionalne politike s jedne strane, no sa druge strane, može dovesti do ozbiljnog nerazumijevanja i pogrešne interpretacije rezultata istraživanja. Evert Meijers i Krister Sandberg izračunali su indeks policentričnosti za dvadeset pet europskih zemalja zasnovan na prostornim pokazateljima. Rezultati njihove analize pokazali su, među ostalim, da je Slovenija primjer zemlje s monocentričnim razvitkom. Predstavnice Slovenije s na iznesene su rezultate istraživanja oštro reagirale i ukazale su da Slovenija već godinama sustavno promovira policentričan razvitak i da, prema drugim pokazateljima, predstavlja primjer uspješne primjene policentričnog razvitka gradova.

Arije Romein pokazao je kako i monocentričan razvitak pojedinih područja može voditi teritorijalnoj koheziji i da postoje ozbiljne prepreke u praktičnoj primjeni koncepta policentričnoga razvitka.

Opći je zaključak rasprave na Konferenciji da policentričnost valja shvatiti kao ideju, kao princip kojim je moguće postići teritorijalnu koheziju, ali praktičan pristup ovisi o pojedinačnom razvitku svake zemlje.

Konferencija je završila iznošenjem zaključaka koji će biti osnova za raspravu na petoj konferenciji Vijeća Europe o primjeni *Europske konvencije o krajoliku (European Landscape Convention)* u rujnu godine 2006. u Španjolskoj.